

Språkrådet

Godt språk gir gode helsetenester

Ann Helen Langaker, seniorrådgivar i Språkrådet
Nordterm 2023, Stockholm

Språkrådets rolle

- Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål.

Språkrådet

• Språkrådets rolle

- Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål.
- Språkrådet følger opp språkpolitikken på oppdrag frå Kultur- og likestillingsdepartementet.

Språkrådet

• Språkrådets rolle

- Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål.
- Språkrådet følger opp språkpolitikken på oppdrag frå Kulturdepartementet.
- Etter § 19 i språklova skal Språkrådet føre tilsyn med korleis statsorgan praktiserer og etterlever rettsreglane, og rettleie det offentlege i kva som er beste praksis for å fremje og verne dei språka som lova omfattar.

Språkrådet

• Språkrådets rolle

- Språkrådet er statens forvaltingsorgan i språkspørsmål.
- Språkrådet følgjer opp språkpolitikken på oppdrag frå Kulturdepartementet.
- Etter § 19 i språklova skal Språkrådet føre tilsyn med korleis statsorgan praktiserer og etterlever rettsreglane, og rettleie det offentlege i kva som er beste praksis for å fremje og verne dei språka som lova omfattar.
- Helsespråk har høg prioritet i arbeidsplanane våre.

Språkrådet

• Språklova

- I kraft frå 1. januar 2022.

Språkrådet

• Språklova

- I kraft frå 1. januar 2022.
- Føremålet med lova er å styrkje norsk språk på alle samfunnsområde og i alle delar av samfunnslivet i Noreg.

Språkrådet

• Språklova

- I kraft frå 1. januar 2022.
- Føremålet med lova er å styrkje norsk språk på alle samfunnsområde og i alle delar av samfunnslivet i Noreg.
- Med «norsk» er meint både bokmål og nynorsk.

Språkrådet

• Språklova

- I kraft frå 1. januar 2022.
- Føremålet med lova er å styrkje norsk språk på alle samfunnsområde og i alle delar av samfunnslivet i Noreg.
- Med «norsk» er meint både bokmål og nynorsk.
- Offentlege organ har ansvar for å «bruke, utvikle og styrkje bokmål og nynorsk».

Språkrådet

• Språklova

- I ansvaret for å «utvikle» bokmål og nynorsk ligg det eit ansvar i offentlege organ for å sikre at terminologi blir utvikla på bokmål og nynorsk.

Språkrådet

• Språklova

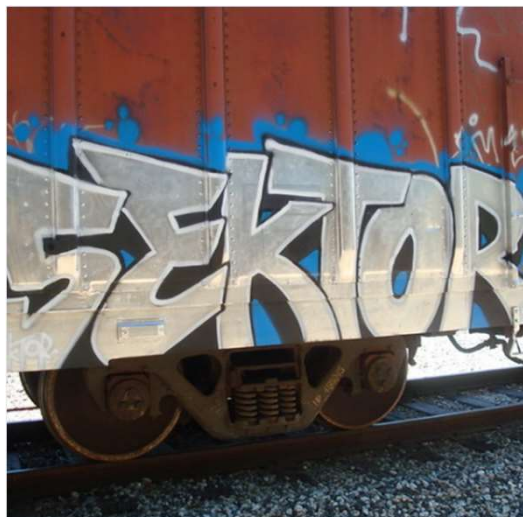
- I ansvaret for å «utvikle» bokmål og nynorsk ligg det eit ansvar i offentlege organ for å sikre at terminologi blir utvikla på bokmål og nynorsk.
- Offentlege organ har eit særleg ansvar for nynorsk.

Språkrådet

- Sektoransvar og samfunnsberande språk

- Språket er den viktigaste infrastrukturen vi har i samfunnet.

Språkrådet

- Sektoransvar og samfunnsberande språk

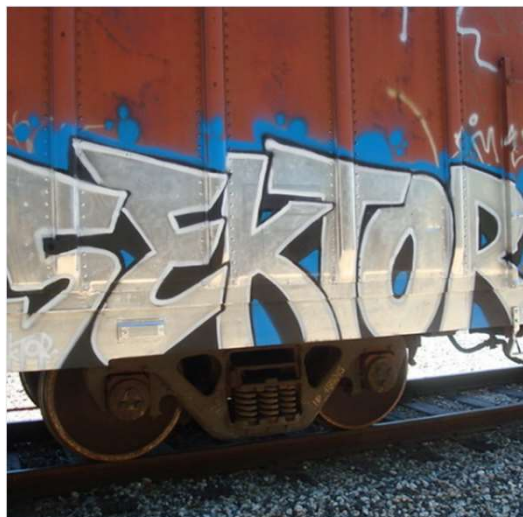
- Språket er den viktigaste infrastrukturen vi har i samfunnet.
- Norsk skal vere eit samfunnsberande språk.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

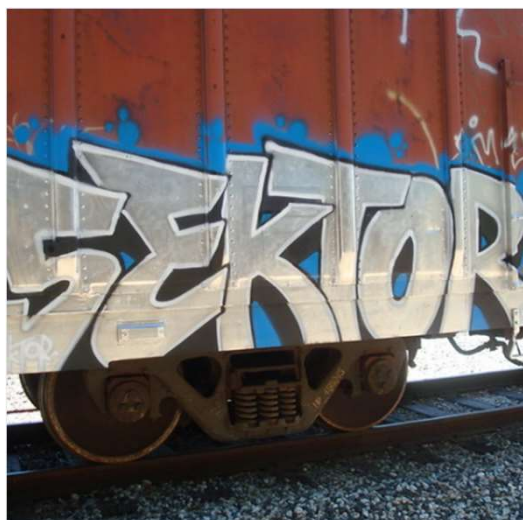
- Språket er den viktigaste infrastrukturen vi har i samfunnet.
- Norsk skal vera eit samfunnsberande språk.
- Språkpolitikken er sektorovergripande.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

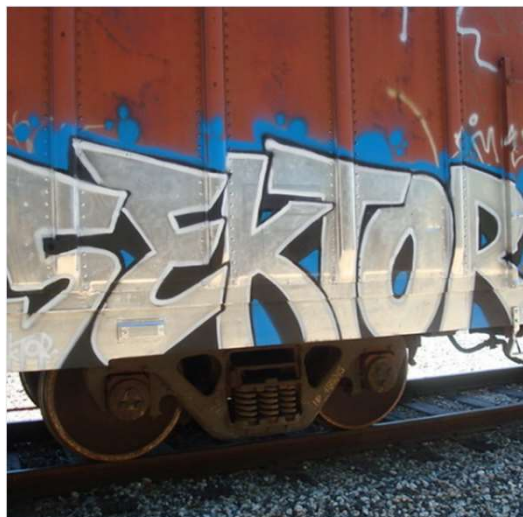
- Alle departement skal ha planar og rutinar for korleis dei følgjer opp sentrale føresegner i språklova.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

- Alle departement skal ha planar og rutinar for korleis dei følgjer opp sentrale føresegner i språklova.
- Nokre departement har i tillegg nøkkelroller i språkpolitikken.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

- Alle departement skal ha planar og rutinar for korleis dei følgjer opp sentrale føresegner i språklova.
- Nokre departement har i tillegg nøkkelroller i språkpolitikken
- Det er særleg viktig at desse definerer og følgjer opp det språkpolitiske ansvaret sitt.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

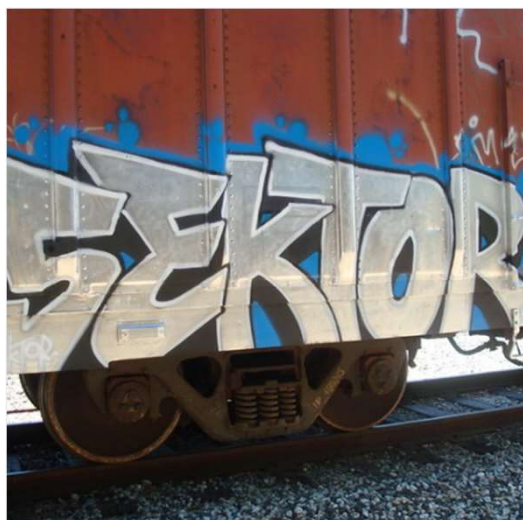
- Dette gjeld departement med stor betydning for offentlig tenesteyting til innbyggjarane.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

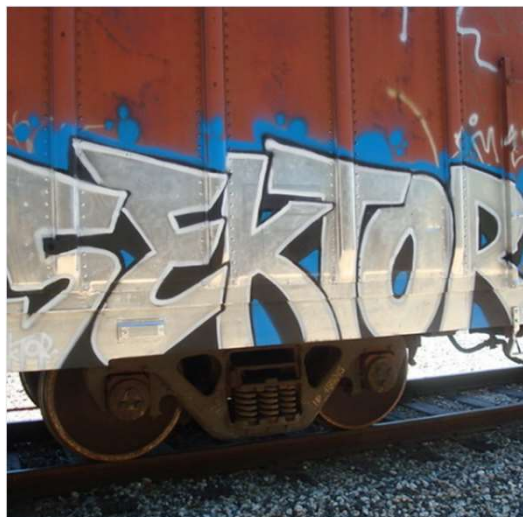
- Dette gjeld departement med stor betydning for offentlig tenesteyting til innbyggjarane.
- Helsesektoren spelar derfor ei særleg viktig rolle i språkpolitikken.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

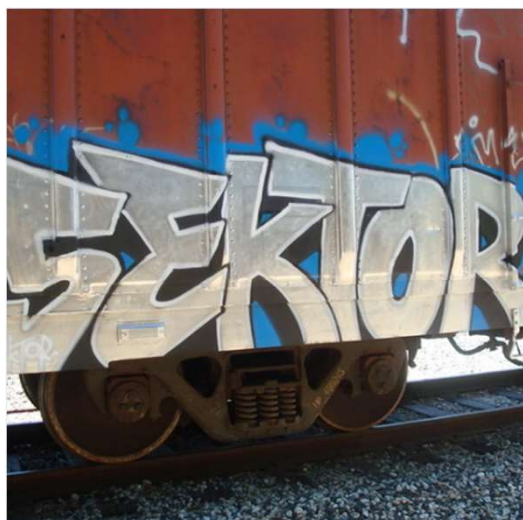
- Den store satsinga på eit **felles nasjonalt helsespråk** er eit godt døme på å ta sektoransvar for språk.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

- Den store satsinga på eit **felles nasjonalt helsespråk** er eit godt døme på å ta sektoransvar for språk.
- Ved å **inkludere nynorsk i eit felles nasjonalt helsespråk** vil helsesektoren vise mønsterpraksis på å ta språkpolitisk ansvar etter språklova.

Språkrådet

• Sektoransvar og samfunnsberande språk

- Utvikling av terminologi på både dei norske skriftspråka vil vere i tråd med språkpolitiske mål og støtte opp under det overordna føremålet med språklova.

Språkrådet

• Korleis jobbar Språkrådet opp mot helsesektoren?

Språkrådet jobbar systematisk for at sektoren skal ta språkansvar.

Tett samarbeid med strategisk viktige aktørar:

- medlem i nasjonalt redaksjonsutval for omsetjing av SNOMED CT til norsk
- medlem i gruppe for norsk medisinsk fagspråk

Språkrådet

• Eit helsespråk for framtida

«Mye av fremtidens språkøkt vil bli drevet i slike digitale løsninger som behandler store mengder opplysninger. SNOMED CT kommer derfor til å spille en vesentlig rolle for hvilke fagtermer vi bruker eller møter på, enten om vi er helsepersonell, pasienter eller pårørende. Derfor setter vi kvaliteten i høysetet når vi bygger et felles begrepsapparat i helse- og omsorgssektoren.»

«Alle har behov for et felles helsespråk.»

Utdrag frå artikkelen "Vi trenger et felles helsespråk" av Alfild Stokke i Direktoratet for e-helse.

Språkrådet

Åse Wetås

Korleis alt heng saman – helsespråk i praksis

Michael 2023; 20: Supplement 31: 31–5.

Det offentlege har eit særleg ansvar for å nytta eit godt språk i møte med borgarane. Språkarbeidet i helsesektoren må derfor sjåast i samanheng og røktast på alle nivå, og det må finnast eit helsespråk på både dei norske skriftspråka. Når sektoren jobbar heilskapleg og systematisk med helsespråket, vil gevinsten vera gode og kuraterte språkdata som kan gjenbrukast i digitaliseringa av sektoren, som til dømes i utviklinga av praterobotar, e-helseløysingar og elektroniske pasientjournalar. Dette vil styrkja både språkrettane og helserettane til innbyggjarane. Skal ein sikra desse rettane i praksis, må det koma tydelege føringar frå høgste hald om at språkarbeidet i helsesektoren må koordinerast og prioriterast.

Språkrådet

Mona Stedenfeldt, Liv Johanne Wekre, Tom Tørhaug, Eigil Gotaas, Marlen Toch-Marquardt

Fra fritekst til struktur og felles helsespråk

Michael 2023; 20: Supplement 31: 106–14.

Alle helseregionene jobber mot et felles mål om strukturering av pasientjournalen og bruk av felles kodeverk og terminologi. En strukturert journal gir integrert og digital framstilling av helseopplysninger. Dette gir en digital arbeidsflate som består av utvalgte informasjonselementer som støtter arbeidsprosessen til helsepersonell. I en strukturert journal er det en forutsetning at informasjonen er basert på felles kodeverk og terminologi. En følge av dette er at det blir færre beskrivende tekstavsnitt for å få fram samme informasjon. Helseplattformen er det første strukturerte journalsystemet i Norge. Den tas i bruk både av primær- og spesialisthelsetjenesten i løpet av 2022.

Språkrådet

Helene J. Bustad, Marte Innselset Flydal, Helene Knævelsrud, Erik Boye, Tom Kristensen

● ● Et kappløp for norsk fagspråk

Michael 2021; 18: Supplement 26: 81–91.

Det norske fagspråket taper stadig mer terreng til engelsk. Utdanningsinstitusjonene i Norge er lovpålagt å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk, og studenter som utdannes ved norske læresteder, vil få bruk for norsk fagterminologi etter endt utdanning. Studentene har også gitt tydelig beskjed om at de vil ha et norsk fagspråk. Språkrådet samarbeider med termgrupper for ulike fagfelt. Termgruppen for celle- og molekylærbiologi ble opprettet i 2017 og består nå av fem molekylærbiologer. Etter faglige diskusjoner og finsliping kommer gruppen med forslag til ord og definisjoner som presenteres for Språkrådet. Disse tilgjengeliggjøres umiddelbart og skal på sikt inn i Termportalen, en nasjonal portal for terminologi.

Språkrådet ●

Språkrådet ●

● ● www.michaeljournal.no/journal/1000

ann.langaker@sprakradet.no

Språkrådet

Takk for merksemda!